

Medicinsk Nyhed

Vaccinering mod herpes zoster nedsætter risiko for demens

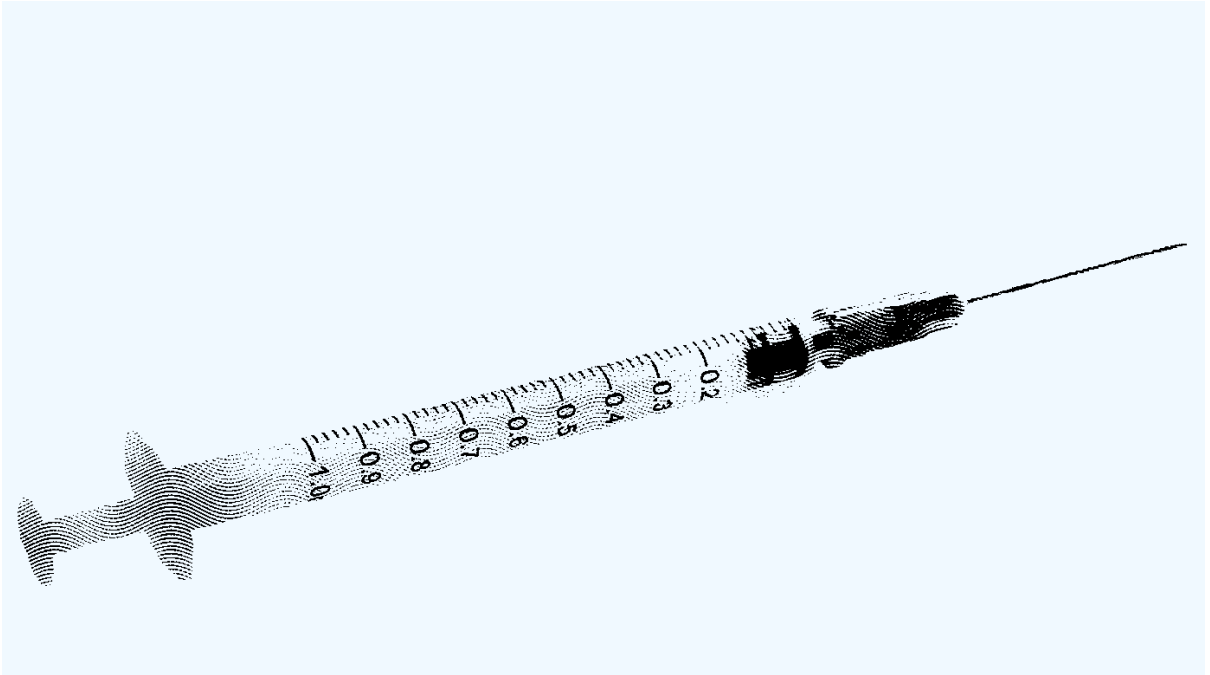
Herpes zoster-virus har været involveret i udvikling af demens. Et nyt studie har undersøgt, om vaccination mod herpes zoster har en betydning for senere udvikling af demens.

Demenssygdomme er i global vækst. Ud over genetik er miljømæssige faktorer involveret, herunder tidligere infektion med f.eks. herpes zoster. I et stort, registerbaseret studie fra Wales har man undersøgt, om herpes zoster-vaccination kan mindske risikoen for demens.

Associate Professor, speciallæge, Mads Kjølby, DANDRITE, Aarhus Universitet, & Klinisk Farmakologi, Aarhus Universitetshospital, samt Chief Medical Officer i Vesper Bio, kommenterer: »Ved at udnytte en skarp fødselsdatogrænse for, hvem der fik tilbudt vaccinen Zostavax, kunne forskerne sammenligne næsten identiske grupper – hvor kun den ene fik adgang til vaccinen. Resultatet var en bemærkelsesværdig 20% lavere risiko for at få en demensdiagnose over en syvårig periode. Studiet er metodisk stærkt og kommer tættere på kausal sammenhæng end tidligere studier. Men det har vigtige begrænsninger. For det første er det ikke et randomiseret forsøg, og derfor kan uobserverede forskelle mellem grupperne stadig spille ind. Derudover er selve målingen af demens usikker: Diagnoser kan være forsinkede eller mangle helt, og det er uvist, om det sker lige ofte på begge sider af fødselsdatogrænsen. Diagnosedata stammer primært fra lægejournaler og dødsattester, som ikke altid er præcise. Studiet fokuserer kun på personer omkring 80 år og har en opfølgingsperiode på maksimalt syv år. Det siger altså ikke noget om yngre aldersgrupper eller langtidseffekter. Samtidig gælder resultaterne kun for den gamle, levende zoster vaccine: Zostavax, som i dag er afløst af en nyere variant: Shingrix, med en anden virkningsmekanisme: antigen. Endelig er studiet geografisk og sundhedsfagligt bundet til Wales og Storbritannien. Det er usikkert, om resultaterne kan overføres til andre sundhedssystemer. Alt i alt er studiet et vigtigt skridt mod at forstå, hvordan vacciner muligvis påvirker neurodegenerative sygdomme. Men før man med sikkerhed kan sige, at zoster vaccine forebygger demens, kræves yderligere dokumentation – gerne fra randomiserede forsøg eller bekræftende studier i andre lande og befolkningsgrupper«.

[Eyting M, Xie M, Michalik F, et al. A natural experiment on the effect of herpes zoster vaccination on dementia. Nature. 2025;641\(8062\):438-446. https://doi.org/10.1038/s41586-025-08800-x](https://doi.org/10.1038/s41586-025-08800-x)

Interessekonflikter ingen

Redigeret af Jens Peter Gøtze, jpg@dadlnet.dk